

Sleutels beheersen ons leven. Huisdeuren, auto's, koffers en kluizen: zonder sleutel kom je nergens in. En in het digitale tijdperk zijn er nog andere sleutels bijgekomen in de vorm van pinpassen, inlogcodes en passwords. Je sleutels kwijt zijn, je password vergeten: het kan een nachtmerrie zijn, want je bent dan letterlijk buitengesloten. Je hebt even geen toegang meer tot je bezit, geen controle meer over je gegevens. Sleutels zijn vanouds niet voor niets een symbool van macht en gezag.

Ook in overdrachtelijke zin gebruiken we het beeld van de sleutel. Een blik in Van Dale levert een hele waslijst aan begrippen: sleutelbedrijf, sleutelroman, sleutelgeld. En we spreken van sleutelpositie als mensen in de maatschappij of in een organisatie door hun kennis en gezag toegang hebben tot personen en instanties die er in de samenleving toe doen. Zij zijn in staat om te bemiddelen bij conflicten of een uitweg te vinden waar deuren gesloten lijken.

Jezus heeft aan Petrus een sleutelpositie gegeven in zijn kerk. Wanneer de Heer Petrus de steenrots noemt waarop Hij zijn kerk zal bouwen, dan licht Hij die fundamentele rol van Petrus toe door hem de sleutels toe te vertrouwen van het Rijk der hemelen. In de volkse verbeelding is hieruit de voorstelling ontstaan van Petrus als portier van de hemelpoort. Alsof Petrus bepaalt wie er binnen mag bij God en wie buiten moet blijven.

Dat beeld klopt in zoverre niet dat vóór alles uit onze evangelietekst kan worden opgemaakt is dat de plaats van Petrus niet zozeer aan de hemelpoort is alswel hier op aarde: *“Wat gij zult binden op aarde, zal ook in de hemel gebonden zijn, en wat gij zult ontbinden op aarde zal ook in de hemel ontbonden zijn.”* Opvallend genoeg gaat het hier niet over openen en sluiten. Dat zou je verwachten als het om sleutelmacht gaat. De sleutelrol van Petrus bestaat in het binden en ontbinden op aarde. Maar waar doelt de Heer op? Matteüs formuleert het heel breed: álles wat je zult binden of ontbinden op aarde zal dat ook in de hemel zijn. Hoe onbepaald ook, toch kunnen we ons wel een beeld vormen van de terreinen die hier bedoeld worden.

De termen binden en ontbinden komen vaker in de Bijbel voor. Hier, op deze plaats in het Matteüsevangelie, hebben ze betrekking op de gezagvolle toepassing van Gods Wet voor het leven van de mensen. In Jezus' tijd waren het de Schriftgeleerden en Farizeeën wier uitleg bindende kracht had voor het volk van Israël. Elders in het evangelie verwijt Jezus de schriftgeleerden van zijn tijd dat zij *'het Rijk der hemelen afsloten voor de mensen'* vanwege hun huichelarij: ze deden niet wat ze anderen voorhielden. Nu verklaart Jezus Petrus tot de Wetgeleerde van het nieuwe godsvolk. Wat Petrus op aarde als bindend vastlegt, zal dit ook in de hemel zijn. De sleutels die Petrus krijgt zijn dus de woorden van Jezus, die hij op zijn beurt verkondigt en uitlegt. En zijn uitleg heeft bindende kracht, ook in de hemel. Hij moet de wil van God volgens Jezus' bedoelingen uitleggen en zo de mensen hier op aarde leiden op de smalle weg naar de nauwe poort van het hemelrijk.

Die poort van het Rijk der hemelen heeft ook een codeslot. Je hebt er, om zo te zeggen, een password voor nodig. Petrus heeft de sleutel. Van hem kunnen wij de code leren. Een code die

hij, naar de woorden van Jezus, van de hemelse Vader zelf heeft ontvangen. Het is er een van tien woorden. Ze is makkelijk te onthouden: *“Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God.”* De sleutelpositie van Petrus, de taak om te binden en te ontbinden is gebaseerd op het geloofsgetuigenis van Petrus. Hij staat garant voor de geloofstraditie van heel de universele, apostolische Kerk. Zijn uitleg van Gods Woord is fundamenteel voor heel de Kerk en bindend voor alle gelovigen binnen die Kerk. Als we in gemeenschap leven met Petrus, geworteld in de geloofstraditie waarvan hij het fundament is, dan komen we nooit voor een dichte deur. Door ons *credo* hebben wij dus zelf ook de sleutel van het Rijk der hemelen in handen.

Met één sleutel lukt het echter niet om binnen te komen. Er is sprake van sleutels, in het meervoud. We moeten dus nog op zoek naar de tweede sleutel. Elders in het evangelie van Matteüs breidt Jezus deze volmacht tot binden en ontbinden uit tot alle leerlingen. In het 18e hoofdstuk spreekt Hij tot al zijn leerlingen over de manier waarop zij moeten omgaan met broeders en zusters die gezondigd hebben. Binden en ontbinden betekent in die context dan: een oordeel vellen over schuldigheid en het vergeven van zonden. Ook daarin heeft de Kerk, met Petrus voorop, een sleutelpositie. Jezus heeft aan zijn leerlingen de volmacht gegeven om zonden te vergeven.

Door zonde en schuld raken mensen gebonden, gevangen en opgesloten in zichzelf. Jezus wil dat wij elkaar vergeven. Kwaad moet niet goed gepraat worden. Maar wij kunnen en moeten elkaar vrijspreken, elkaar losmaken, elkaar bevrijden van elke vorm van gevangenschap en isolement. Elkaar vergeven is de kernboodschap van het evangelie. Als wij geloven dat Christus de Zoon van God is, ontkomen wij niet aan de consequentie van dat geloof. De apostel Paulus verwoordt het aldus: *“vergeeft elkaar zoals Christus u vergeven heeft”*.

Jezus gaf Petrus een sleutelpositie om te binden en te ontbinden. Maar niet aan hem alleen. Wij allen delen op een unieke manier in die sleutelmacht van Petrus. Ook wij zijn geroepen om elkaar te bevrijden van alles wat ons als individuele mens en als gemeenschap opsluit en afsluit. Wanneer Jezus ons in het Onze Vader laat zeggen: *“vergeef ons onze schuld zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven”*, dan geeft Hij ons een belangrijke sleutel in handen. Het is de sleutel van de vergeving, het is de sleutel van de liefde.

Liefde is de sleutel waarmee wij onszelf en elkaar van slot kunnen doen. Als we door pijn en verdriet, door trauma's en onrecht in onszelf opgesloten zijn geraakt; als we door leugen en schuld vastgelopen zijn in het leven; als we niet weten hoe we uit de strikken van kwaad en de angst moeten komen die onze groei als mens en als gelovige verhinderen, dan is er deze sleutel: liefde. God is liefde.

De sleutels van het Rijk der hemelen kunnen daarom geen andere zijn dan deze twee: geloof en liefde. Jezus geeft ze ons in handen. Opdat we elkaar de toegang tot het Rijk der hemelen mogelijk maken. En het mooiste is: ze worden ons door de Vader zelf ingegeven. Je kunt die sleutels dus nooit verliezen, het password nooit vergeten, want je draagt ze in je hart. Amen.